

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-221/24 – 1

Lieta C-221/24

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2024. gada 22. marts

Iesniedzējtiesa:

Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen (Zviedrija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2024. gada 12. marts

Apelācijas sūdzības iesniedzējs:

Naturvårdsverket

Atbildētājs apelācijas tiesvedībā:

UQ

*SVEA HOVRÄTT (Svea
apelācijas tiesa)*

[..]

[..]

**TIESAS
PROTOKOLS**

12.3.2024.

[..]

[..]

[..]

[..]

[..]

[..]

[..]

[..]

[..]

PAMATLIETAS PRIEKŠMETS

Reģenerācija saskaņā ar Atkritumu sūtījumu regulu; lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu Eiropas Savienības Tiesai

PĀRSŪDZĒTAIS NOLĒMUMS

Nacka tingsrätt, mark-och miljödomstolen (Nakas pirmās instances tiesa kā Zemes un vides lietu tiesa) 2023. gada 27. janvāra spriedums [..]

[..]

[..]

Pēc ziņojuma iesniegšanas *Mark- och miljööverdomstolen* (Zemes un vides lietu apelācijas tiesa) izdod šādu

NOLĒMUMU [..]

1. Saskaņā ar LESD 267. pantu Eiropas Savienības Tiesai tiek iesniegts lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, kas ir pievienots pielikumā [..].
2. Apturēt tiesvedību lietā, līdz stāsies spēkā Eiropas Savienības Tiesas nolēmums.

[..]

[..]

[..]

[..]

LŪGUMS SNIEGT PREJUDICIĀLU NOLĒMUMU

Iesniedzējtiesa:

2

Anonimizētā versija

Svea hovrätt, Mark- och Miljööverdomstolen (Svea apelācijas tiesa, Zemes un vides lietu apelācijas tiesa)

[..] [..]
 [..] [..]
 [..] [..]

Pamatlietas puses

Apelācijas sūdzības iesniedzējs: *Naturvårdsverket (Zviedrijas Vides aizsardzības aģentūra, turpmāk tekstā – “Naturvårdsverket”)*

[..] Stokholma

Atbildētājs apelācijas tiesvedībā:

UQ

[..]

[..] *Umeå* [Umeja]

Pārstāvji:

[..]

[..]

[..]

[..]

Ievads

- 1 *Naturvårdsverket* kā Zviedrijas kompetentā iestāde 2022. gada 26. augustā informēja Beļģijas iestādes, ka konteiners, par kuru ir aizdomas, ka tas ir nelikumīgs atkritumu sūtījums saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1013/2006¹ (turpmāk tekstā – “Atkritumu sūtījumu regula”), no Zviedrijas caur Beļģiju ir nosūtīts uz Kamerūnu. *Naturvårdsverket* lūdza Beļģijas iestādes apturēt konteineru.
- 2 *Naturvårdsverket* sazinājās ar UQ kā sūtījuma nosūtītāju un informēja viņu, ka attiecībā uz konteineru ir aizdomas, ka tas ir nelikumīgs atkritumu sūtījums, un pieprasīja pierādījumus, ka preces nav atkritumi. Pēc tam UQ iesniedza dokumentus, fotogrāfijas un kvītis. No dokumentiem izriet, ka sūtījumā cita starpā bija riepas, dzinēji un elektropreces. Tomēr kopumā *Naturvårdsverket* uzskatīja, ka sniegtā informācija nav pietiekama, lai secinātu, ka konteinerā saturs nav atkritumi.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1013/2006 (2006. gada 14. jūnijs) par atkritumu sūtījumiem.

- 3 Beļģijas iestādes 2022. gada 29. septembrī Beļģijā veica konteineru pārbaudi ar skenēšanu. Pamatojoties uz skenēšanā iegūto attēlu, tika konstatēts, ka konteinerā cita starpā ir divi transportlīdzekļi, liels daudzums riepu, divi dzinēji un cits saturs.
- 4 Savā 2022. gada 17. oktobra rakstiskajā paziņojumā *Naturvårdsverket* informēja UQ, ka konteiners ir uzskatāms par tādu, kas satur atkritumus, un tāpēc tas būtu jānogādā atpakaļ uz Zviedriju. Viņam tika lūgts sniegt informāciju, vai viņš plāno pats saņemt atpakaļ konteinerā iekrauto saturu Zviedrijā, vai arī *Naturvårdsverket* būtu jāpārņem tā saturs un jārikojas ar to uz UQ rēķina.
- 5 UQ pauda savu viedokli *Naturvårdsverket* un norādīja, ka nepiekrīt *Naturvårdsverket* vērtējumam, ka konteineru saturs ir atkritumi. Attiecībā uz atpakaļ saņemšanu viņš norādīja, ka nav skaidrs, vai viņš varētu izpildīt nosacījumus, lai pats saņemtu atpakaļ konteineru, un tādēļ lūdza *Naturvårdsverket* organizēt tā atpakaļ saņemšanu Zviedrijā.
- 6 Pēc tam UQ lūdza pārbaudīt konteineru, lai novērtētu, kas tā saturā būtu jāuzskata par atkritumiem. Beļģijas iestādes 2022. gada 1. decembrī veica pārbaudi, kuras laikā tika izkrauta tikai neliela daļa tā satura. Beļģijas iestādes secināja, ka abi transportlīdzekļi, elektropreces un riepas ir atkritumi, no kuriem daži ir bīstami, un ka ir noticis nelikumīgs atkritumu sūtījums Atkritumu sūtījumu regulas izpratnē. UQ turpināja apgalvot, ka šie priekšmeti nav atkritumi.
- 7 Pēc tam *Naturvårdsverket* nolēma, ka konteineru saturs ar *Naturvårdsverket* starpniecību ir jānogādā atpakaļ uz Zviedriju un jālikvidē videi drošā veidā. UQ šo nolēmumu pārsūdzēja *Nacka tingsrätt, Mark- och miljööverdomstolen* (Nakas pirmās instances tiesa kā Zemes un vides lietu tiesa). Zemes un vides lietu tiesa atcēla nolēmumu daļā, kurā tas attiecās uz konkrētā konteineru satura apglabāšanu, ko veiks *Naturvårdsverket*. Kā pamatojums spriedumā ir norādīts, ka nolēmums ietver īpašuma aizsardzības ierobežojumu, kam nav juridiska pamata. *Naturvårdsverket* par šo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību *Svea hovrätt, Mark-och Miljööverdomstolen* (*Svea* apelācijas tiesa kā Zemes un vides lietu apelācijas tiesa) [..]. Zemes un vides lietu apelācijas tiesā uzdotais jautājums ir par to, vai Atkritumu sūtījumu regula piešķir *Naturvårdsverket* tiesības reģenerēt atpakaļ saņemtā konteineru saturu.

Lietas izskatīšana *Naturvårdsverket*

- 8 Tostarp 2022. gada 14. decembrī *Naturvårdsverket* nolēma, ka konteineru CMCU 4925067 saturs ir jānogādā atpakaļ uz Zviedriju un jāapglabā videi drošā veidā ar *Naturvårdsverket* starpniecību saskaņā ar Atkritumu sūtījumu regulas 24. pantu. Šajā lēmumā bija arī norādīts, ka izmaksas, kas *Naturvårdsverket* radušās saistībā ar atkritumu atpakaļ saņemšanu un apglabāšanu, tiks atgūtas no UQ saskaņā ar Atkritumu sūtījumu regulas 25. pantu.
- 9 Šajā lēmumā kā pamatojums bija precizēts, ka tiek uzskatīts, ka konteiners satur atkritumus un bīstamos atkritumus. Tika arī precizēts, ka atkritumus paredzēts sūtīt uz Kamerūnu, pārkāpjot Atkritumu sūtījumu regulas 36. pantā un Regulā

(EK) 1418/2007² paredzēto eksporta aizliegumu, un ka netika iesniegts paziņojums un netika saņemta rakstiska piekrišana. Tā kā UQ bija konteinera nosūtītājs, viņš tika uzskatīts par paziņotāju saskaņā ar Atkritumu sūtījumu regulu. Lēmumā bija arī norādīts, ka viņam bija iespēja pašam pieņemt atpakaļ konteinera saturu, bet viņš izvēlējās to nedarīt. Viņš arī neesot iesniedzis pierādījumus, ka pēc atkritumu atpakaļ saņemšanas viņš varētu tos apglabāt veselībai un videi drošā veidā. Tādēļ *Naturvårdsverket* uzskatīja, ka nav iespējams secināt, ka UQ spētu pieņemt atpakaļ konteinerā esošos atkritumus vai tos apglabāt.

- 10 Pirms konteinera satura atpakaļ saņemšanas Zviedrijā *Naturvårdsverket* sagatavoja paziņojumu saskaņā ar Atkritumu sūtījumu regulas 24. panta [2.] punkta trešo daļu, norādot *Naturvårdsverket* kā paziņotāju un par sūtījumu atbildīgo personu. Kā atkritumu saņēmējs bija norādīta Zviedrijā apstiprināta atkritumu pieņemšanas iekārta. Tika arī norādīts, ka atkritumi tiks nosūtīti reģenerācijai. Paziņojumu apstiprināja Beļģijas kompetentā iestāde.
- 11 Konteinera saturs pēc tam tika atpakaļ saņemts Zviedrijā paziņojumā norādītajā pieņemšanas iekārtā un tur tika uzglabāts *Naturvårdsverket* uzdevumā. Atpakaļ saņemtās preces pārbaudīja arī uzraudzības iestāde (*Länsstyrelsen i Norrbottens län* (Norbotenas apgabala administratīvā padome)), kas atzina, ka tās ir jauktie atkritumi, no kuriem daļa ir bīstamie atkritumi. Uzraudzības iestāde piekrita Beļģijas iestāžu un *Naturvårdsverket* vērtējumam, ka lieta attiecas uz neatļautu atkritumu pārvadājumu un ka atkritumi ir jāapglabā videi drošā veidā.

Tiesvedība Nakas pirmās instances tiesā kā Zemes un vides lietu tiesā

- 12 UQ *Naturvårdsverket* lēmumu pārsūdzēja Nakas pirmās instances tiesā kā Zemes un vides lietu tiesā. Šī tiesa konstatēja, ka vienīgais veids, kā saprast *Naturvårdsverket* lēmumu, ir tāds, ka tas nozīmē, ka UQ īpašums ir jāpārņem un jāģenerē. Šī tiesa secināja, ka lēmums, ciktāl tas attiecas uz īpašuma reģenerāciju, ierobežo pamattiesības uz īpašuma aizsardzību, kas cita starpā izriet no Eiropas Konvencijas, un ka šajā ziņā tiesvedībai ir nepieciešams skaidrs juridiskais pamats. Šī tiesa turklāt uzskatīja, ka Atkritumu sūtījumu regulas noteikumu formulējums nedod pamatu *Naturvårdsverket* pretēji UQ gribai pieņemt lēmumu par viņa īpašuma reģenerāciju tiktāl, ciktāl tas tika uzskatīts par atkritumiem pēc tā nogādāšanas atpakaļ uz Zviedriju. Iesniedzējtiesa uzskata, ka lēmumam par atkritumu reģenerāciju saistībā ar *Naturvårdsverket* preču atpakaļ saņemšanu Zviedrijā ir nepieciešams skaidrs juridiskais pamats, kas nav ietverts nedz Atkritumu sūtījumu regulā, nedz valsts tiesību aktos. Tādējādi šī tiesa atcēla *Naturvårdsverket* lēmumu, ciktāl tas attiecās uz šā konteinera satura apglabāšanu ar šīs aģentūras starpniecību.

² Komisijas Regula (EK) Nr. 1418/2007 (2007. gada 29. novembris) par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1013/2006 III vai IIIA pielikumā uzskaitītu dažu atkritumu eksportu reģenerācijai uz valstīm, uz kurām neattiecas ESAO Lēmums par atkritumu pārrobežu pārvietošanas kontroli.

Tiesvedība *Svea* apelācijas tiesas zemes un vides apelācijas tiesā

- 13 Tagad *Naturvårdsverket* ir iesniegusi apelācijas sūdzību par Zemes un vides lietu tiesas spriedumu *Svea* apelācijas tiesā kā Zemes un vides lietu apelācijas tiesā, lūdzot atstāt spēkā *Naturvårdsverket* lēmumu. *Naturvårdsverket* lūdza *Svea* apelācijas tiesu kā Zemes un vides lietu apelācijas tiesu arī vērsties Eiropas Savienības Tiesā (turpmāk tekstā – “ES Tiesa”) ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par to, kā interpretēt atsevišķas Atkritumu sūtījumu regulas tiesību normas. UQ apstrīdēja visus *Naturvårdsverket* prasījumus.
- 14 *Naturvårdsverket* kopsavilkuma veidā ir norādījusi sekojošo. Ir grūti iedomāties, kā atkritumu robežšķērsojošas transportēšanas sistēma un nelikumīgu robežšķērsojošu atkritumu sūtījumu reģenerēšana varētu darboties, ja kompetentajai iestādei, kas saņem atpakaļ atkritumus, nebūtu tiesību nodrošināt, ka atpakaļ saņemtie atkritumi tiek reģenerēti vai apglabāti. *Naturvårdsverket* uzskata, ka tam ir juridisks pamats Atkritumu sūtījumu regulā. Arī nelikumīga atkritumu sūtījuma atpakaļ saņemšana ir atkritumu robežšķērsojoša transportēšana. Gadījumā, kad atkritumi tiek ņemti atpakaļ saskaņā ar Atkritumu sūtījumu regulas 24. panta 2. punkta a), b) vai c) apakšpunktu, atbilstīgi minētā panta [2. punkta] trešajai daļai ir jāsaprot jauns paziņojums par sūtījumu atpakaļ uz nosūtīšanas valsti no tās valsts, kurā sūtījums ticis apturēts. Saskaņā ar Atkritumu sūtījumu regulas 4. panta 6. punktu paziņojums attiecas uz atkritumu sūtījumu no sākotnējās nosūtīšanas vietas, tostarp to pagaidu un cita veida reģenerāciju vai apglabāšanu. Paziņojumā cita starpā jānorāda nosūtītājs, saņēmējs, apstrādes iekārta un apstrādes procedūra. *Naturvårdsverket* uzskata, ka tādējādi tiek prezumēts, ka atpakaļ tiek pieņemti atkritumi un ka tie tiek pieņemti atpakaļ reģenerācijai vai apglabāšanai. *Naturvårdsverket* kā kompetentajai iestādei ir pienākums ievērot ES tiesiskajā regulējumā noteikto procedūru. Nav iesniegti pierādījumi, ka UQ spēj apglabāt sūtījumā esošos atkritumus videi drošā veidā un saskaņā ar piemērojamiem valsts noteikumiem par atkritumu apsaimniekošanu. UQ paziņoja, ka ir saņēmis atlīdzību par daļu konteina satura un ka tādēļ viņš vēlēties pabeigt sūtījumu uz Kamerūnu. Ir norādes, ka viņš plāno reeksportēt konteina saturu. Ņemot to vērā, nevar uzskatīt, ka *Naturvårdsverket* kā kompetentā iestāde, uzraudzības iestāde un atkritumu turētāja varētu atgriezt sūtījumā esošos atkritumus UQ. Ja Atkritumu sūtījumu regulas 24. panta 2. punkta a)–c) apakšpunkts ir jāinterpretē un jāpiemēro tā, kā noteikts Zemes un vides lietu tiesas nolēmumā, tad Atkritumu sūtījumu regulas 24. panta 2. punkta d) apakšpunkts varētu būt juridisks pamats nosūtīšanas iestādei reģenerēt atkritumus nosūtīšanas valstī, ja nevar uzskatīt, ka eksportētājs ir spējīgs pienācīgi rīkoties ar atkritumiem pēc to saņemšanas atpakaļ. Šādās situācijās kompetentajai nosūtīšanas iestādei, šajā gadījumā *Naturvårdsverket*, ir jānodrošina atkritumu apsaimniekošana un reģenerācija kā kompetentajai iestādei, uzraudzības iestādei, atkritumu turētājai un atkritumu sūtījuma paziņotājai.
- 15 UQ kopsavilkumā ir norādījis sekojošo. Kā norāda *Naturvårdsverket*, atbilstoši Atkritumu sūtījumu regulas 24. panta 2. punkta trešajai un piektajai daļai ir jāsaprot jauns paziņojums saskaņā ar 4. pantā izklāstīto prasību. Tomēr no

4. panta 6. punkta izriet, ka sūtījums var attiekties uz pagaidu reģenerāciju vai apglabāšanu un ka nav obligāti jāveic atkritumu galīgā apstrāde. Patiešām, viņš lūdz *Naturvårdsverket* organizēt atpakaļ nogādāšanu, bet viņš nekad nav lūdzis šo iestādi veikt reģenerāciju vai apglabāšanu. Lai gan *Naturvårdsverket* paziņojumā par atpakaļ nogādāšanu ir norādījusi, ka iestāde šajā ziņā rīkosies pati, tā šādā veidā ir pārsniegusi savas pilnvaras un šai iestādei nav tiesību, neraugoties uz viņa iebildumiem, pārņemt īpašumtiesības uz viņa īpašumu. Nav juridiska pamata nodot *Naturvårdsverket* īpašumtiesības uz privātpersonas īpašumu. Iemesls, kādēļ viņš pats nevarēja organizēt atpakaļ nosūtīšanu, bija tas, ka *Naturvårdsverket*, acīmredzot bez juridiska pamata, pieprasīja, lai šī atpakaļ nosūtīšana tiktu veikta citādi nekā sūtījums uz Beļģiju. Viņš pats var rīkoties ar atkritumiem un nosūtīt tos galīgajai apstrādei tieši tāpat, kā to darīs *Naturvårdsverket*. Lai gan pašlaik īpašums ir klasificēts kā atkritumi, pēc remonta to varēs klasificēt kā īpašumu, kas nav atkritumi. Lieta attiecas uz abiem transportlīdzekļiem, kas atradās konteinerā. Abiem transportlīdzekļiem ir noteikta vērtība brīvajā tirgū, un abiem ir sekmīgi veikta tehniskā apskate; turklāt par tiem ir noslēgti pirkuma līgumi un ir veikta samaksa. Riepām ir apzināti izlaists gaiss, lai nodrošinātu, ka tās konteinerā nepārvietojas. Joprojām ir iespējas un finansiāli stimuli novērst konstatētos nelielos defektus. Ja viņš varētu vēlreiz pierādīt, ka transportlīdzekļiem ir sekmīgi veikta tehniskā apskate, ka ir noslēgts pirkuma līgums, ka pirkuma cena ir samaksāta un ka nav citu būtisku bojājumu, transportlīdzekļi netiktu uzskatīti par atkritumiem, ja tie tiktu nosūtīti atsevišķi. Piezīmes par transportlīdzekļiem ir nelielas, un tas, ka vienam no tiem ir korozijas bojājumi, nenozīmē, ka tas vērtējams kā atkritumi. Gadījumā, ja transportlīdzekļi pēc remonta neatbilstu prasībām, lai tos neklasificētu kā atkritumus, tie tiktu reģenerēti, un pēc tam viņš pats varētu tos nodot metāllūžņos.

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Atkritumu sūtījumu regula

- 16 Atkritumu sūtījumu regula cita starpā ir piemērojama atkritumu sūtījumiem, ko eksportē no Kopienas uz trešām valstīm vai kas tiek pārvadāti tranzītā caur Kopeņu ceļā no trešām valstīm un uz tām (skat. 1. panta 2. punktu).
- 17 Attiecībā uz sūtījumu no dalībvalsts "paziņotājs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ir attiecīgās dalībvalsts jurisdikcijā, kas plāno veikt atkritumu sūtījumu vai kas plāno pasūtīt atkritumu sūtījumu un kam uzlikts paziņošanas pienākums saskaņā ar izveidotu sarakstu (skat. 2. panta 15. punktu).
- 18 Dalībvalstu gadījumā kompetentā iestāde ir iestāde, ko izraudzījusies attiecīgā dalībvalsts saskaņā ar 53. pantu (skat. 2. panta 18. punktu).
- 19 Sūtījums ir atkritumu pārvadāšana reģenerācijas vai apglabāšanas nolūkā, ko ir plānots veikt vai ko veic starp valstīm; vai starp valsti un aizjūras zemi vai teritoriju vai citām teritorijām, kas ir minētās valsts aizsardzībā (skat. 2. panta 34. punktu).

- 20 Nelikumīgs sūtījums cita starpā ir jebkāds atkritumu sūtījums, ko veic bez paziņošanas visām iesaistītajām kompetentajām iestādēm saskaņā ar Atkritumu sūtījumu regulu bez iesaistīto kompetento iestāžu piekrišanas saskaņā ar šo regulu veidā, kas nav būtībā izklāstīts paziņojuma vai pārvietošanas dokumentos vai kā rezultātā notiek atkritumu reģenerācija vai apglabāšana, kura neatbilst Kopienas vai starptautiskajiem noteikumiem (skat. 2. panta 35. punktu).
- 21 Uz atkritumu sūtījumiem apglabāšanas un reģenerācijas nolūkā attiecas iepriekšējas rakstiskas paziņošanas un piekrišanas procedūra, kas noteikta Atkritumu sūtījumu regulas II sadaļā (skat. 3. panta 1. punktu).
- 22 Iesniedzot paziņojumu, paziņotājam jāaizpilda paziņojuma dokuments (regulas IA pielikums) un attiecīgā gadījumā pārvietošanas dokuments (regulas IB pielikums) (skat. 4. panta 1. punktu). Paziņojums attiecas uz atkritumu sūtījumu no sākotnējās nosūtīšanas vietas, tostarp to pagaidu un cita veida reģenerāciju vai apglabāšanu (skat. 4. panta 6. punktu).
- 23 Atkritumu sūtījumu regulā ir noteikti pienākumi ņemt atkritumus atpakaļ noteiktās konkrētās situācijās (skat. 4. nodaļu). Attiecībā uz ņemšanu atpakaļ, ja sūtījums ir nelikumīgs, 24. panta 2. punkta pirmajā daļā noteikts, ka tad, ja par nelikumīgu sūtījumu atbild paziņotājs, kompetentā nosūtīšanas iestāde nodrošina, ka attiecīgos atkritumus:
- a) ņem atpakaļ *de facto* paziņotājs vai, ja nav iesniegts paziņojums;
  - b) ņem atpakaļ *de iure* paziņotājs, vai, ja tas nav iespējams;
  - c) ņem atpakaļ pati kompetentā nosūtīšanas iestāde vai fiziska vai juridiska persona tās vārdā, vai, ja tas nav iespējams;
  - d) alternatīvā veidā reģenerē vai apglabā galamērķa vai nosūtīšanas valstī pati kompetentā nosūtīšanas iestāde vai fiziska vai juridiska persona tās vārdā, vai, ja tas nav iespējams;
  - e) pati nosūtīšanas vietas kompetentā iestāde vai fiziska vai juridiska persona tās vārdā veic resursu atgūšanu no atkritumiem vai atkritumu likvidēšanu alternatīvā veidā citā valstī, ja visas attiecīgās kompetentās iestādes tam piekrīt.
- Gadījumos, kad atkritumi tiek ņemti atpakaļ a), b) un c) apakšpunktā minētajos gadījumos, iesniedz jaunu paziņojumu, ja vien iesaistītās kompetentās iestādes nevienojas, ka pietiek ar atbilstīgi pamatotu pieprasījumu no sākotnējās kompetentās nosūtīšanas iestādes (skat. 24. panta 2. punkta trešo daļu). Jaunu paziņojumu iesniedz a), b) vai c) apakšpunktā minētā persona vai iestāde saskaņā ar apakšpunktu secību (skat. 24. panta 2. punkta ceturto daļu).
- 24 Attiecībā uz domstarpībām par klasifikācijas jautājumiem, ja kompetentās nosūtīšanas un galamērķa iestādes nevar vienoties par klasifikāciju attiecībā uz

atšķirību starp atkritumiem un neatkritumiem, strīdus objektam jāpiemēro atkritumiem paredzētais režīms. Tas neskar galamērķa valsts tiesības rīkoties ar sūtīto materiālu saskaņā ar tās tiesību aktiem pēc tam, kad sūtītais materiāls ir sasniedzis gala punktu, ja šādi tiesību akti ir saskaņā ar Kopienas vai starptautiskajām tiesībām (skat. 28. pantu).

- 25 Dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, kas piemērojamas par Atkritumu sūtījumu regulas noteikumu pārkāpumiem, un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tās īsteno (skat. 50. panta 1. punktu).

Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija

- 26 Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā – “Eiropas konvencija”) Papildprotokola 1. pantā ir paredzēts, ka ikvienai fiziskai vai juridiskai personai ir tiesības uz savu īpašumu. Nevienam nedrīkst atņemt viņa īpašumu, izņemot, ja tas notiek sabiedrības interesēs un apstākļos, kas noteikti ar likumu un atbilst vispārējiem starptautisko tiesību principiem. Minētie nosacījumi tomēr nekādā veidā nedrīkst ierobežot valsts tiesības izdot tādus likumus, kādus tā uzskata par nepieciešamiem, lai kontrolētu īpašuma izmantošanu saskaņā ar vispārējām interesēm vai lai nodrošinātu nodokļu vai citu maksājumu vai sodu samaksu.

Eiropas Savienības Pamattiesību harta

- 27 Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 17. pantā [..] ir noteikts, ka ikvienai personai ir tiesības uz īpašumu, kas iegūts likumīgi, tiesības to lietot un atsavināt, kā arī tiesības attiecībā uz to dot rīkojumu savas nāves gadījumam. Nevienam nedrīkst atņemt īpašumu, ja vien tas nav jādara sabiedrības interesēs, kā arī gadījumos un apstākļos, kuri ir paredzēti tiesību aktos, ar noteikumu, ka par zaudējumiem laikus izmaksā taisnīgu kompensāciju. Īpašuma izmantošanu var noteikt ar tiesību aktiem, ciktāl tas nepieciešams vispārējās interesēs.

Zviedrijas tiesiskais regulējums

- 28 *Naturvårdsverket* ir kompetentā iestāde Atkritumu sūtījumu regulas 53. panta izpratnē un korespondente šīs regulas 54. panta izpratnē (skat. *Avfallsförordningen* [2020:614] (Dekrēts par atkritumiem) 8. nodaļas 2. punktu; turpmāk tekstā – “*Avfallsförordningen*”). *Naturvårdsverket* ir atbildīga par uzraudzību saskaņā ar *Miljöbalken* (Vides kodekss; turpmāk tekstā – “*Miljöbalken*”) attiecībā uz Atkritumu sūtījumu regulu saistībā ar jautājumiem, kuros tā ir kompetentā iestāde (skat. *Miljötillsynsförordningen* (Dekrēts par vides monitoringu) [2011:13] 2. nodaļas 24. punktu; turpmāk tekstā – “*Miljötillsynsförordningen*”).
- 29 Ja *Naturvårdsverket* kā kompetentā iestāde uzzina vai risina jautājumu par atkritumu sūtījumu, uz kuru attiecas Atkritumu sūtījumu regula, tai ir jāinformē attiecīgā apgabala administratīvā padome un attiecīgā pašvaldības komiteja, kas veic uzdevumus veselības un vides aizsardzības jomā (skat. *Avfallsförordningen*

8. nodaļas 3. punktu). Attiecībā uz atkritumu sūtījumiem, kurus regulē Atkritumu sūtījumu regula, dažas apgabalu administratīvās padomes ir atbildīgas arī par uzraudzību noteiktās teritorijās. Veicot uzraudzības pienākumu, apgabala administratīvajai padomei ir jāsadarbojas ar citām attiecīgo apgabalu administratīvajām padomēm, kā arī ar krasta apsardzi, policijas administrāciju un muitas dienestu (skat. *Miljötillynsförrordningen* 2. nodaļas 28.a punktu). Turklāt katra pašvaldība, izmantojot savas komitejas, veic uzraudzību pašvaldībā, cita starpā arī atkritumu apsaimniekošanas jomā saskaņā ar *Miljöbalken* 15. nodaļu (skat. *Miljöbalken* 26. nodaļas 3. punktu).

- 30 Uzraudzības iestādei ir tiesības konkrētā gadījumā lemt par rīkojumiem, kas vajadzīgi Atkritumu sūtījumu regulas izpildei (skat. *Miljöbalken* 26. nodaļas 9. punktu, kā arī *Miljötillynsförrordningen* 1. nodaļas 4. punktu un 19. nodaļas 10. punktu). Saskaņā ar *travaux préparatoires* šāds rīkojums var attiekties, piemēram, uz eksporta aizliegumu vai rīkojumu iesniegt attiecīgu informāciju, piemēram, iesniegt pierādījumus, kas vajadzīgi saskaņā ar Atkritumu sūtījumu regulu vai kas vajadzīgi, lai novērtētu sūtījuma likumību [..].
- 31 Uzraudzības iestāde var nolemt atkritumus paturēt vai apglabāt, ja tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu, ka tiek ievērots Atkritumu sūtījumu regulā noteiktais aizliegums vai saskaņā ar regulu izdots rīkojums (skat. *Miljöbalken* 26. nodaļas 13.b punktu).
- 32 Par nelikumīgu atkritumu sūtījumu ar naudas sodu vai brīvības atņemšanu līdz diviem gadiem soda ikvienu, kurš tīši vai aiz neuzmanības nosūta atkritumus, pārkāpjot Atkritumu sūtījumu regulas pantus, kas attiecas uz šo lietu (skat. *Miljöbalken* 29. nodaļas 4.a punktu). Par atsevišķiem Atkritumu sūtījumu regulas pārkāpumiem var būt jāmaksā vides aizsardzības jomā noteikts naudas sods (skat. *Förrordning* [2012:259] *om miljöstraffsavgifter* (Dekrēts [2012:259] par vides aizsardzības jomā noteiktiem naudas sodiem) 11. nodaļas 1.–7. punktu).
- 33 Atkritumus var konfiscēt policija vai prokurori *Rättegångsbalken* (Tiesvedības kodekss, turpmāk tekstā — “*Rättegångsbalken*”) 27. nodaļā paredzētajos apstākļos. Izņemtos atkritumus var pasludināt par konfiscētiem tiesvedības rezultātā, ja vien tas nav acīmredzami nepamatoti un ja atkritumi ir bijuši pārkāpuma priekšmets, piemēram, saskaņā ar *Miljöbalken* 29. nodaļas 4.a punktu (skat. *Miljöbalken* 29. nodaļas 12. punktu). Iestāde, kas uzglabā atkritumus, par kuriem var pamatoti uzskatīt, ka tie ir konfiscējami saskaņā ar *Miljöbalken* 29. nodaļas 12. punktu un ir izņemti saskaņā ar *Rättegångsbalken* 27. nodaļu, var 1) nekavējoties likt šos atkritumus pārdot, ja pastāv risks, ka glabāšanas laikā atkritumi tiks iznīcināti, glabāšana rada pārmērīgas izmaksas vai ir citi īpaši iemesli, un 2) iznīcināt atkritumus, ja tos nevar pārdot vai ja var uzskatīt, ka tie tiks izmantoti noziedzīgiem mērķiem, vai ja tie ir citādi nepiemēroti pārdošanai (skat. *Miljöbalken* 29. nodaļas 12.a punktu).

Prejudiciāla nolēmuma nepieciešamība

- 34 Šajā lietā rodas jautājums, vai kompetentā nosūtīšanas iestāde, kas saskaņā ar Atkritumu sūtījumu regulas 24. panta 2. punkta c) apakšpunktu un paziņojumu, kuram saskaņā ar šī panta [2. punkta] trešo un ceturto daļu ir jānotiek pirms šādas atpakaļ nosūtīšanas, ir veikusi nelikumīga atkritumu sūtījuma ņemšanu atpakaļ, pēc tam ir uzskatāma par atkritumu turētāju un saskaņā ar šo regulu var arī reģenerēt vai apglabāt atkritumus vai tai tas ir jādara, neraugoties uz sākotnējā nosūtītāja iebildumiem.
- 35 Ja šādā situācijā nosūtīšanas iestādei ir tiesības reģenerēt vai apglabāt atkritumus, rodas arī jautājums, vai šādas tiesības ir saderīgas ar īpašumtiesību aizsardzību, jo regulas 24. panta 2. punkta c) apakšpunktā nav skaidri noteikts, vai atkritumu īpašniekam var tikt atņemtas tiesības uz viņa īpašumu pēc atkritumu saņemšanas atpakaļ.
- 36 Apkopojot iepriekš minēto, Zemes un vides lietu apelācijas tiesa uzskata, ka nav skaidrs vai nav precizēts, kā tādā lietā kā šī lieta ir piemērojams 24. panta 2. punkts. Lai taisītu spriedumu šajā lietā, Zemes un vides lietu apelācijas tiesai ir nepieciešamas atbildes uz turpmāk izklāstītajiem interpretācijas jautājumiem.

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

- 37 Zemes un vides lietu apelācijas tiesa uzdod Eiropas Savienības Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus.
- 1) Vai Atkritumu sūtījumu regulas 24. panta 2. punkta c) apakšpunktā paredzētā ņemšana atpakaļ ietvert prasību vai iespēju nosūtīšanas iestādei pēc atkritumu atpakaļ saņemšanas tos reģenerēt vai apglabāt, ja par to atpakaļ saņemšanu ir sagatavots paziņojums un pārvietošanas dokuments, kurā norādīts, kā ar atkritumiem ir jārīkojas galamērķa valstī?
  - 2) Kādos apstākļos nosūtīšanas iestāde var piemērot 24. panta 2. punkta d) apakšpunktu, lai nelegālā sūtījumā esošus atkritumus reģenerētu vai apglabātu valstī, no kuras tie nosūtīti? Kā d) apakšpunkts ir saistīts ar c) apakšpunktu, piemēram, vai atpakaļ ņemšanu un reģenerēšanu/apglabāšanu var veikt saskaņā ar c) un d) apakšpunktu kopā, vai arī viena apakšpunkta piemērošanai ir nepieciešams, lai procedūra saskaņā ar iepriekšējo apakšpunktu nebūtu bijusi iespējama?
  - 3) Ja Atkritumu sūtījumu regulas 24. panta 2. punkts ir interpretējams tādējādi, ka pēc atkritumu saņemšanas atpakaļ nosūtīšanas iestādei ir galīgas tiesības rīkoties ar atkritumiem pat tad, ja sākotnējais sūtītājs vēlas atkritumus atgūt, vai šāda interpretācija ir saderīga ar īpašuma aizsardzību saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 17. pantu un Eiropas Konvencijas Papildprotokola 1. pantu?